

Remissvar för internremiss avseende Betänkandet Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)

SAMMANFATTNING

Regeringen har remitterat Sala kommun betänkandet Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85) för inhämtning av synpunkter på betänkandet och det presenterade materialet. Följande yttrande är ett delsvaret till Sala kommuns samlade ställningstagande.

YTTRANDE

Det ses som positivt att regeringen utreder frågan om en tvärsektoriell hantering av landsbygdsutvecklingen. Att kunna förankra nationella strategier genom regional och lokal planering ger, i kommunens bild, en stärkt koppling mellan lokala och nationella viljeriktningar. Det finns ett behov av att förstärka kopplingarna mellan regionala direktiv och kommunala planer genom tillskapandet av nätverksforum där kommuner kan ansluta sig för att öka förståelsen för den regionala utvecklingsinriktningen och hur den kan implementeras i den kommunala planeringen. Många mindre kommuner har inte expertkompetens och utbytet av erfarenheter kan därmed vara fruktsamt för framgång i frågan. En samordnande myndighet kan även bidra med de resurser som behövs för att öppna upp dessa samverkansformer mellan kommunerna för handskande av lokala perspektiv och erfarenhetsdelning. Att tillförordna en sammanhållande myndighet med ett helhetsperspektiv kan även assistera i den lokala förankringen av den statliga visionen.

Det är däremot av vikt att uppdraget tydligt specificeras och i tidigt skede ger riktlinjer om ansvar, förväntan och avvägningen av lokala, gentemot regionala och statliga viljeriktningar. En annars förekommande problematik är att olika direktiv från Regionen och Länsstyrelsen presenteras och splittrar enigheten i uppdraget. Att samordna funktionen kan istället skapa ett tydligare direktiv till kommunen, något som anses vara ett grundläggande krav för ett lyckat genomförande av uppdraget. Något som låter kommunen genomsyra det regionala perspektivet och lokalt samordna direktiven genom politiskt fattade beslut och strategisk uppföljning av genom adekvata handlingsplaner och policys.

Med ovan nämnt ska även tilläggas att, som betänkandet även påpekar, vittnar flera rapporter om att en välfungerande samverkan både kräver ekonomiska och

personella resurser. Något som sätter en eventuell press på mindre kommuner. Det är därmed av vikt att förväntan på kommunerna är tydliga och att ett tålamod för genomförandet finns med i betänkande. Med långsiktig uthållighet ser vi däremot att ett genomförande tydligt kan öka den tvärsektoriella samverkan positivt.

Till följd av detta finner vi även att det finns en större potential till ökad uppföljning av kommunal verksamhet och samverkan om det går att koppla till regionala planer. Potentialen att kunna tillgå stöd, delvis från samordnande myndighet, men även från andra kommuner i ett samlat nätverk, kan bidra till en ökad kvalitet i de enskilda kommunernas arbete mot landsbygdsutveckling. I en vardag där många mindre kommuner saknar tillgång till expertkunskap kring enskilda ämnesområden ses detta som en stor tillgång. En tillgång inte bara för kommunen, men för att bistå den regionala utvecklingen.

För ett lyckat genomförande ser vi att det finns behov att redan tidigt presentera tydliga ramar och forum för dialog. En stärkt samverkanskedja krävs både för de statliga myndigheterna men även länets kommuner. I enlighet med Statskontorets (2022b) bedömning att upprättandet av en samordning behövs för att förtydliga viljeriktningen. Ser vi att det krävs för att systematiskt genomföra ett tvärsektoriellt arbete inom territoriala politiken.

Delegeringen av samverkansansvaret hos en enskild myndighet kan inte ses som en panacé för den tvärsektoriella samverkan utan det krävs även mer omfattande dialog i de enskilda spåren mellan de olika aktörerna. Detta ställer även krav på ett starkare grepp tas från region och mellan kommuner för att kunna uppnå en samordning med lokal och regional förankring.

Utifrån underlaget ser vi att det finns goda grunder till att skapa en samverkan på en gräsrotsnivå via lokala råd och nätverksträffar med den lokala landsbygden och näringslivet. Detta genom både befintliga och tillskapade forumsformer. En ökad aktivitet från kommunens sida i landsbygdsarbetet kan leda till ett ökat engagemang och balans i den annars ofta omdiskuterade prioriteringsfrågan mellan tätort och landsbygdsutveckling. Detta kan i sin tur leda till lokalsamhällets ökade förståelse för statliga viljeriktningarna och en ökad statlig förståelse för de lokala behoven. Det ses positivt på de synergieffekter detta kan bidra till inom offentlig sektor och civilsamhället, i alla led och nivåer.

Genomförandet av utredningens presenterade förslag ses sammanfattningsvis som en positiv utveckling för ett samlat helhetsperspektiv och en tydlig röd tråd mellan lokalsamhället, kommun, region och stat.

Vi ser positivt på ökad samverkan och instämmer i utredningens ambition att i högre utsträckning involvera civilsamhällets aktörer, men efterfrågar tydligare strukturer och resurser för detta.

Utredningen ser behov av att noga pröva de ansvarsförhållanden och samverkansformer som berörs inom den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken. Sala kommun instämmer i behovet och välkomnar att denna analys genomförs och ser fram emot kommande förslag i slutbetänkandet. Detta gäller bland annat statens olika verksamheter i genomförandet av en framtida

territoriell politik.

Vi delar utredningens bedömning om att det finns ett behov av att förtydliga bestämmelsen om samråd i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Det är viktigt med en bred förankring och samsyn för en resurseffektiv utveckling.